

Handläggare
Sofia Regnell
Telefon: 08-508 09 021**Till**
Norrmalms stadsdelsnämnd
2016-11-17

Översyn av hastighetsgränser i Södermalm, Älvsjö, Norrmalm och Östermalm

Remiss från Trafikkontoret

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Johanna Engman
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

En remiss om förslag till nya hastighetsgränser har inkommit till stadsdelsnämnden. Enligt remissen är rätt hastighet på stadens vägar och gator en förutsättning för att minska antalet döda och skadade i trafiken. Det har även en stor betydelse för trygghet, tillgänglighet, luftkvalitet, buller och vibration – och bidrar till en attraktiv stad. Förslaget skulle också innebära förbättrad trafikmiljö för cyklister och gångtrafikanter. Denna översyn av hastighetsgränser är en viktig del i arbetet för att utveckla Stockholm i linje med Vision 2040 och staden framkomlighetsstrategi.

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya hastighetsbegränsningar. Inom Norrmalms stadsdelsområde innebär förslaget främst en sänkning från 50 till 40 km/h på huvudgator. Förslaget innebär även att huvudgator mot vilka grundskolors huvudentréer vetter får hastighetsbegränsningen 30 km/h. I syfte att öka säkerheten för samtliga grundskolor och förskolor inom stadsdelsområdet anser dock förvaltningen att en inventering bör göras av alla gator inom stadsdelsområdet, både huvud- och lokalgator. Detta för att säkerställa att alla grundskolors och förskolors huvudentréer vetter mot gator som har hastighetsbegränsning 30 km/h.

Bakgrund

En remiss om förslag till nya hastighetsgränser i Södermalm, Älvsjö, Norrmalm och Östermalm har inkommit till stadsdelsnämnden för besvarande. Yttrandet ska vara trafikkontoret tillhanda senast den 9 december 2016.

Ärendet

Förslaget om nya hastighetsgränser i Södermalm, Älvsjö, Norrmalm och Östermalm rör huvudgator. Huvudgatornas uppgift är att förbinda olika knutpunkter och se till att framkomligheten är god. Lokalgator i Stockholms bostadsområden har generellt en hastighetsgräns på 30 km/tim och detta ska inte ändras.

Metoden "Rätt fart i staden"

Hastighetsplanen har arbetats fram enligt metodiken i handboken "Rätt fart i staden – Hastighetsnivåer i en attraktiv stad" som tagits fram av Vägverket (nuvarande Trafikverket) och Sveriges Kommuner och Landsting. Syftet med hastighetsplanen är att anpassa trafiksystemet efter stadens förutsättningar, samt skapa ett underlag för beslut om hastighetsgränser i det nya hastighetsgränssystemet.

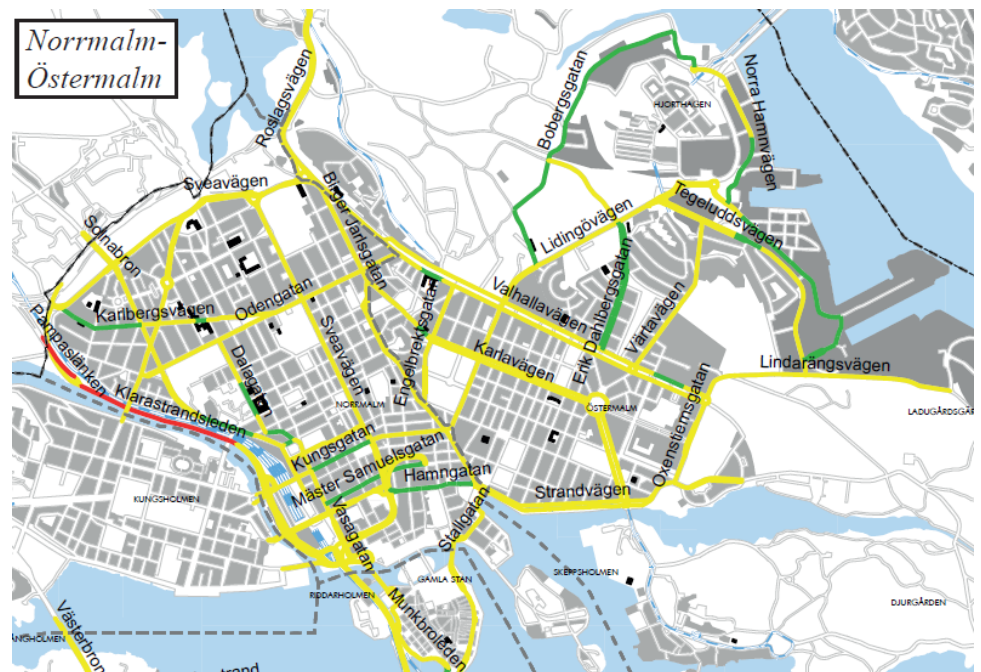
Hastighetsanalysen för stadsdelsområdena omfattar en nulägesanalys av dagens hastighetsgränser och de olika kvaliteterna som trafikmiljön har. Analysen baseras på den nulägesbeskrivning som gjorts genom inventering av gatumiljöerna och beskrivning av andra viktiga kvaliteter och funktioner hos gatorna. I analysen testas nya hastighetsgränser mot de olika kvaliteterna. Syftet är att skapa så stor uppfyllelse av målen som möjligt.

Nulägesbeskrivning

Nulägesbeskrivningen spelar en central roll i framtagandet av hastighetsplanen för att beskriva vilka kvaliteter tätorterna har i nuläget och hur de kan förbättras med nya hastighetsgränser. Kvaliteterna som mäts eller redovisas är stadsbyggnadskvalitet, tillgänglighet, trafiksäkerhet samt miljö och hälsa.

Majoriteten av de gator som ingår i analysen i de fyra stadsdelsområdena i Stockholm har idag 50 km/tim. Även 30 km/tim förekommer på flertalet gator. Sett till staden som helhet, där lokalgatorna räknas med, är 30 km/tim den hastighetsgräns som dominerar. Merparten av gatorna i lokalnätet ingår i någon av de många zoner med 30 km/tim som finns. För dessa finns principer som pekar ut dem som lämpliga för 30 km/tim. Lokala sänkningar till 30 km/tim på gator med 50 km/tim används vid grundskolor där entrén är riktad mot gatan. Trafikleder och andra större vägar har 70

km/tim eller högre. Inga gator och vägar inom de studerade områdena har idag 40 eller 60 km/tim.

Teckenförklaring

Befintlig hastighetsgräns

— 30 km/tim

— 50 km/tim

— 70 km/tim

■ Grundskola

--- Kommungräns

Befintliga hastighetsbegränsningar Östermalm och Norrmalm

Principer för nya de nya hastighetsbegränsningarna

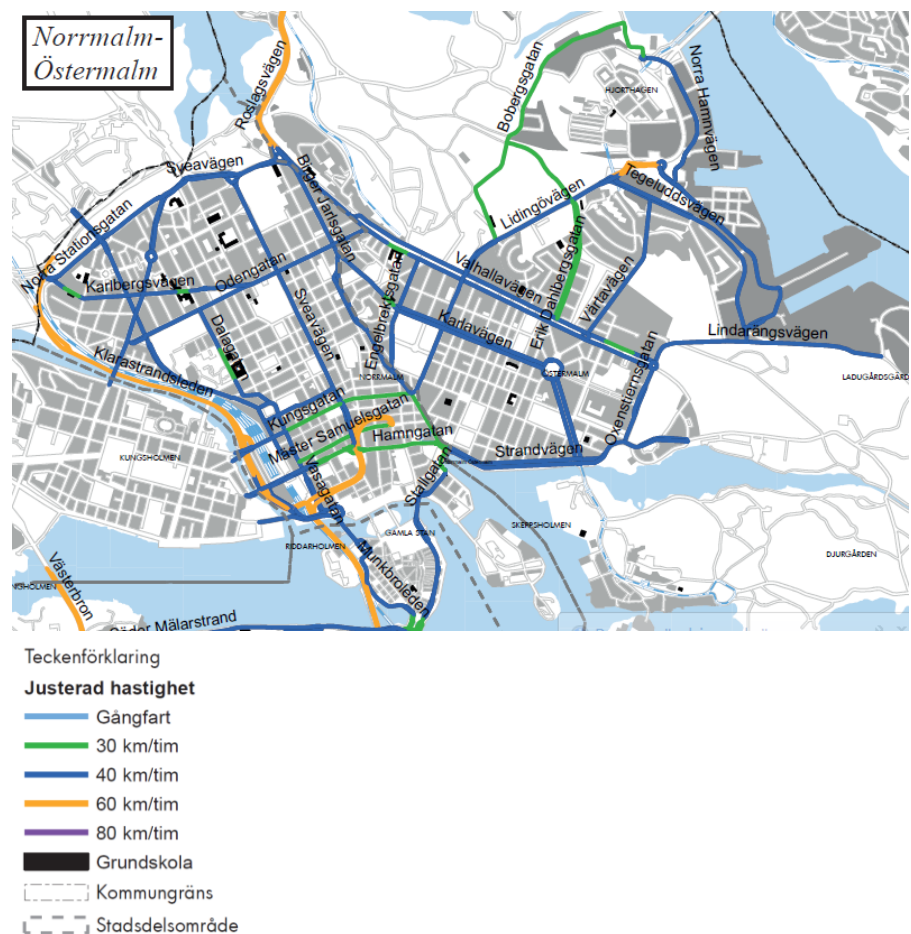
Följande principer för hastighetsbegränsningar har använts vid framtagandet av förslaget till nya begränsningar

- **Gångfart:** Gator som har en särskild typ av centumbildning med tät bebyggelse och aktiva verksamheter. Förekommer endast på särskilt utpekade platser.
- **30 km/tim:** Gator som ingår i lokalnätet, på huvudgator utanför grundskolor och större idrottsplatser och lekplatser, på gator där det är mycket tätt med entréer (centrummiljöer) och mycket folkliv och målpunkter samt gator som är utformade för 30 km/tim.
- **40 km/tim:** Gator som ingår i huvudnätet med bebyggelse längs sträckan och många korsningspunkter, gator i industri- och verksamhetsområden samt gator som ingår i lokalnätet men som har en uppsamlande funktion.

- **60 km/tim:** Gator i det övergripande nätet med hög grad av separering, få korsningspunkter och mycket begränsad bebyggelse i direkt anslutning till vägen.
- **80 km/tim:** Gator i det övergripande nätet av trafikledskaraktär med helt separerad gång- och cykeltrafik och mycket begränsad bebyggelse i direkt anslutning till vägen. Inga anslutningar på sträcka och korsningspunkter med ett korsningsavstånd på över 600 m. Passager bör vara planskilda eller ligga i anslutning till större korsning med lägre hastighetsgräns. Mötesseparering med mitträcke bör finnas vid trafikmängder över 20 000 fordon/ dygn eller räfflad mittremsa vid över 10 000 fordon/dygn.

Inga gator och vägar inom de stadsdelsområden som omfattas av hastighetsplanerna föreslås få 90, 100 eller 110 km/tim och därför har inga principer tagits fram för dessa.

Förslag till nya hastighetsbegränsningar Östermalm/Norrmalm

Förslag till nya hastighetsbegränsningar

På Norrmalm innebär förslaget främst att gator som idag har en hastighetsbegränsning på 50 km/h med det nya förslaget sänks till 40 km/h, enligt tabellen nedan;

Gata	Befintlig hastighetsbegränsning (km/h)	Nytt förslag (km/h)
Dalagatan	30/50	30/40
Karlbergsgatan	30/50	30/40
Klarabergsgatan/ Klarabergsviadukten	30/50	30/40
Klarastrandledden	50/70	60
Kungsgatan	30/50	30/40
Norra Stationsgatan	50	40
Nybrohamnen	50	30
Odengatan	50	40
Olof Palmes gata	50	40
Sankt Eriksgatan	50	40
Stallgatan	50	40
Sveavägen	50	40
Torsgatan	30/50	40
Vasagatan	50	40
Östra Järnvägsgatan	50	40

Förslag på nya hastighetsbegränsningar Norrmalm

Kvalitetsavvikelser med förslag till åtgärder

Enligt analysmodellen för *Rätt fart i staden* bedöms fem stadsbyggnadskvaliteter för varje delsträcka, dessa är stadsbyggnadskvalitet, tillgänglighet, trafiksäkerhet samt miljö och hälsa. Till skillnad mot hur man tidigare tagit fram förslag till nya hastighetsgränser, innebär denna metod att betydligt fler parametrar än tidigare kommer med i valet av hastighetsgräns. När en målbild skapats för framtida hastighetsgränser, görs en analys av dagens brister i utformningen, så kallade kvalitetsavvikelser, för att nå en utformning som stämmer överens med målbilden för de nya hastighetsgränserna. Slutligen redovisas en hastighetsplan med förslag till åtgärder som kommunen bör genomföra för att kunna införa nya hastighetsgränser. Genom att genomföra åtgärder kan kvalitetsavvikelsena reduceras och bidra till att nå uppsatta mål om bra koppling mellan hastighetsgräns och gatans utformning.

Åtgärderna är både av mindre och större omfattning. Behov av åtgärder finns för de allra flesta sträckor redan idag. Det behöver därmed inte betyda att åtgärder måste genomföras innan en ny hastighetsgräns kan införas. Åtgärdsplanering är ett löpande arbete och hastighetsplanerna bidrar med motiv och inriktning för hur trafikmiljön längs en gata successivt bör utvecklas. De viktigaste åtgärderna, generellt beskrivna, är följande

- utbyggnad av separata gång- och cykelbanor
- utbyggnad av hastighetssäkrade passager och korsningspunkter
- omgestaltning av gator eller utbyggnad av fysiska hastighetsdämpande åtgärder
- fördjupande utredningar avseende påverkan på buller, vibrationer och luftkvalitet
- kommunikationsarbete internt i kommunen samt med medborgarna gällande acceptans och efterlevnad av de nya hastighetsgränserna

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya hastighetsbegränsningar. Inom Norrmalms stadsdelsområde innebär förslaget främst en sänkning från 50 till 40 km/h på huvudgator. Förslaget förväntas innebära ett minskat antal omkomna och skadade i trafiken och minskade utsläpp av koldioxid, samt bättre framkomlighet, som bidrar till ett säkrare, mer effektivt transportsystem och att uppnå stadens mål om minskad klimatpåverkan. Förslaget skulle också innebära förbättrad trafikmiljö för cyklister och gångtrafikanter.

Förslaget innebär även att huvudgator mot vilka grundskolors huvudentréer vetter får hastighetsbegränsningen 30 km/h. I syfte att öka säkerheten för samtliga grundskolor och förskolor inom stadsdelsområdet anser dock förvaltningen att en inventering bör göras av alla gator inom stadsdelsområdet, både huvud- och lokalgator. Detta för att säkerställa att alla grundskolors och förskolors huvudentréer vetter mot gator som har hastighetsbegränsning 30 km/h.

Bilagor

Hastighetsplan Stockholm, del 3 – Älvsjö, Södermalm, Norrmalm och Östermalm. Remisshandling augusti 2016, framtagen av Tyréns på uppdrag av trafiknämnden